

FORTIDSMINNEFORENINGEN

Oslo og Akershus avdeling

Klima- og miljødepartementet
v/ Riksantikvaren

Referanse:
06/03851

Vår saksbehandler:
Ingeborg Apall-Olsen

Saksnr:
15/2016

Dato:
12.08.2016

KLAGE PÅ VEDTAK OM DISPENSASJON FRA KULTURMILJØFREDNINGEN FOR BYGDØY, RIKSANTIKVARENS REF. 06/03851

Fortidsminneforeningen Oslo og Akershus har nylig blitt gjort oppmerksom på Riksantikvarens vedtak av 04.07.2016 om dispensasjon fra kulturmiljøfredningen for Bygdøy kulturmiljø i forbindelse med Oslo kommune-Bymiljøetatens søknad om etablering av gang- og sykkelvei på strekningen mellom Bygdøylokket og Norsk Folkemuseum. Fortidsminneforeningen klager med dette brev på vedtaket. Etter forvaltningsloven § 29 er fristen for å klage 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Da Fortidsminneforeningen ikke har mottatt vedtaket og ble gjort oppmerksom på dette først i uke 31, er klagen sendt innen klagefristen.

I forskrift om fredning av Bygdøy kulturmiljø (fastsatt ved kongelig resolusjon 17.02.2012) er formålet med fredningen ifølge § 2: *«Formålet med fredningen er å sikre et unikt kulturmiljø på Bygdøy til kunnskap, opplevelse og bruk for allmennheten i dag og i framtida gjennom å ta vare på de kulturminnene, landskapstrekkene og naturverdiene som særpreger miljøet og vitner om områdets historie. Kulturminneverdiene i området er historisk knyttet til funksjonene kongelig sommerresidens, kongsgård med landbruksarealer, folkepark, friluftsområde til lands og til vanns, og museum. Bygdøy kirke og flere eiendommer og lokaliteter med landskapsmessig og historisk tilknytning til kongsgården inngår i fredningen. Virksomhet knyttet til kongelig sommerresidens, landbruksarealer, folkepark, friluftsområder og museum skal kunne videreutvikles innenfor rammene av miljøets kultur- og naturhistoriske verdier».*

Riksantikvarens dispensasjonsadgang er hjemlet i kulturminnelovens § 20, 3. ledd: *«Departementet kan i særlige tilfelle gjøre unntak fra vedtak om fredning og fredningsbestemmelser for tiltak som ikke medfører vesentlige inngrep i det fredete området».* Kulturmiljøfredningens § 8 nevner at det kan dispenseres fra fredningen for tiltak i tråd med reguleringsplan for Bygdøy vedtatt 17.02.2012 (S-4637). Det betyr ikke at det er noen plikt for kulturminnemyndigheten til å gi slik dispensasjon.

Fortidsminneforeningen mener tiltaket med ny gang- og sykkelvei har et meget stort omfang og dermed er et tiltak som medfører «vesentlige inngrep» i det fredete kulturmiljøet. Dispensasjon burde derfor ikke ha blitt gitt. Asfaltering av deler av jordbruksarealet langs strekningen vil gi et vesentlig endret inntrykk av området.

Tiltaket medfører fjerning av store mengder vegetasjon og felling av større trær langs hele traseen. En mengde trær, plantede og naturlige, vil måtte vike for et veianlegg med gang- og sykkelsti som har dimensjoner som sprenger dette historiske landskapets tåleevne. Det fremlagte forslaget innebærer også tap av verdifull matjord for gårdsbruket på kongsgården, med de landskapsverdier som med dette går tapt.

Når det gjelder alleen i Bygdøyveien opp til hovedinngangen til Kongsgården, vil alle større trær bli fjernet. Dette er ikke i tråd med reguleringsplanens (S-4637) § 20 som forutsetter bevaring av alletrærne. Tiltaket er derfor ikke innenfor hva fredningsbestemmelsene nevner som eksempler på mulige dispensasjoner. Selv om flere trær er i dårlig forfatning, bør det være mulig å beholde en del av de større trærne på østsiden av Bygdøyveien.

Det er kun i «særlige tilfelle» kulturminneloven åpner for at det kan gjøres unntak fra fredningen. Det er i dag sykkelvei fra Dronning Blancas vei inn Wedels vei og videre til Folkemuseets hovedinngang. En vei som er tryggere og som har gunstige stigningsforhold sammenliknet med den omsøkte trase. Dronning Blancas vei mellom Bygdøylokket og Wedels vei bør kunne la seg opparbeide uten å komme i konflikt med kulturminnehensyn. Gode alternative traseer og muligheter tilsier at det ikke foreligger noen særlig grunn til å gi dispensasjon i dette tilfellet.

Vi ber om at klagen tas til følge slik at vedtatt dispensasjon bortfaller.

Med vennlig hilsen

Ingeborg Apall-Olsen
Fagkonsulent, Oslo og Akershus avdeling

Kopi: Klima-og miljødepartementet